

STORA UTSKOTTETS betänkande № 12/1950 med anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående folkskolnämnder uti landskapet Åland.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande № 8/1950, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Vid behandlingen av ifrågavarande ärende har stora utskottet ansett, att en lagstiftning om folkskolnämnder bör komma till stånd, enär redan åtta kommuner i landskapet funnit det behöfligt och ändamålsenligt att tillsätta dylika nämnder och det under sådana förhållanden är nödvändigt att genom lag enhetligt reglera deras arbete så, att envar nämnd vet, vilka ärenden den äger taga befattning med. I likhet med lagutskottet anser dock stora utskottet, att landskapsnämndens lagförslag bör förenklas och nämndernas åligganden i väsentlig grad inskränkas. Inom stora utskottet hava däremot olika åsikter framförts, på vilket sätt berörda förenkling av lagförslaget skulle utarbetas. Fyra medlemmar i utskottet hava ansett att det vore ändamålsenligast att förkasta lagförslaget och uppdraga åt landskapsnämnden att till landstingets höstsession utarbeta och inkomma med nytt förslag, medan däremot flertalet i stora utskottet funnit ärendet vara av så brådskande natur, att det borde avgöras vid innevarande session. På grund härav har stora utskottet godkänt ett lagförslag, som bygger på landskapsnämndens framställning, men med en del tillägg och uteslutningar, som bl.a. inskränka nämndernas åligganden i väsentlig grad.

Med anledning av vad ovan anförts får stora utskottet vördsamt föreslå

att landstinget ville antaga nedanstående
L a n d s k a p s l a g

angående folkskolnämnder i landskommunerna uti landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

I landskommun med flere än en folkskola skall för folkskolväsendets enhetliga ledning finnas en folkskolnämnd, som utses av kommunalfullmäktige för tre år i sänder.

Beträffande val av folkskolnämnd gäller, vad om val av kommunalnämnder är stadgat.

2 §.

Till folkskolnämnd höra minst fem medlemmar, av vilka minst en bör vara lärare. Före valet skall kommunens folkskollärare beredas möjlighet att göra framställning därom, vilken lärare, som skall inväljas till medlem i nämnden.

Folkskolnämndens medlemmar, vilka i regel böra tillhöra folkskoldirektion, skola vara personer, som intressera sig för folkskolans bästa.

3 §.

Folkskolnämnden väljer inom sig före ett år i sänder ordförande och viceordförande samt vid behov andra funktionärer. Om valet skal folkskolinspektorn i landskapet Åland meddelas.

Medlem, som är lärare, tjänstgör som sekreterare i händelse folkskolnämnden icke annorlunda besluter.

4 §.

Folkskolnämnden sammankallas av ordföranden eller, vid förfall för honom, av viceordföranden så ofta ärendena det påkalla. Folkskolnämnden bör ofördröjligen sammankallas, då ordföranden i kommunalfullmäktige eller i kommunalnämnden eller folkskolinspektorn sådant påyrka.

Folkskolnämnden bör fastställa, huru kallelse till sammanträde

skall äga rum.

5 §.

Folkskolinspektorn och företrädare för kommunalfullmäktige, kommunalnämnden samt skolläkaren äga vid folkskolnämndens sammanträden yttranderätt, men ej rösträtt.

6 §.

Folkskolnämnden är beslutför, då minst tre medlemmar äro närvarande vid sammanträdet.

7 §.

Folkskolnämndens beslut skola antecknas i protokoll.

8 §.

Folkskolnämnden äger följa och leda folkskolväsendet i kommunen med beaktande av dess enhetlighet och i detta syfte:

1) åtminstone en gång i året sammankalla kommunens lärare och medlemmarna av direktionerna till gemensamt sammanträde för att rådgöra om frågor, som angå folkskolväsendet samt i god tid underrätta folkskolinspektorn om sammanträdet;

2) för kommunalfullmäktige bereda ärenden angående folkskolan, granska de olika skolornas förslag till utgiftsstat ävensom på anfordran av kommunalfullmäktige, kommunalnämnden, folkskolinspektorn och landskapsnämnden avgiva utlåtanden och utredningar i ärenden angående kommunens folkskolväsende;

3) i ärenden, som beröra folkskolans distriktsindelning och planeringen av läropliktens verkställighet, tjänstgöra som det utskott, varom är särskilt stadgat angående verkställighet av lagen om läroplikt;

4) i stället för direktionen handlägga ärenden, vilka angå tre eller flere skolors gemensamma lärare eller timlärare, så ock utgöra direktion vid organiseringen av gemensam dagfortbildningsundervisning för flere skoldistrikt;

5) på allt sätt främja kommunens folkskolväsende och taga de initiativ detta kräver samt före den 15 februari till kommunalnämnden och folkskolinspektorn inlämna berättelse över sin verksamhet under det föregående kalenderåret.

9 §.

Ärenden, som behandlas av folkskolnämnden, beredas av sekreteraren
Mariehamn den 28 februari 1950.

På stora utskottets vägnar:

Carl Carlson
Carl Carlson.

Valter Johansson
Valter Johansson.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carl Carlson samt ledamöterna
Viktor Bertell, Hugo Carlsson, Gunnar Holmberg, Carl Holmqvist,
Albin Johansson, August Nordlund, Gösta Nordman och Wilhelm Wilén
samt suppleanten Verner Carlson.

Nº 14/1950.

STORA UTSKOTTETS betänkande Nº 14/1950 med
anledning av landskapsnämndens framställning
till Ålands landsting med förslag till land-
skapslag angående folkskolnämnder i landskom-
munerna uti landskapet Åland.

Sedan landstinget icke godkänt stora utskottets betänkande Nº
12/1950 och det däri ingående lagförslaget, har ärendet återremit-
terats till stora utskottet för avgivande av nytt utlåtande.

Stora utskottet har vid den förnyade behandlingen av ärendet
med sex röster mot fyra vidhållit sitt i ärendet tidigare fattade
beslut och får därför vördsamt föreslå

att landstinget ville antaga det i stora ut-
skottets betänkande Nº 12/1950 ingående lagför-
slaget.

Mariehamn den 1 mars 1950.

På stora utskottets vägnar:

Carl Carlson
Carl Carlson.

Valter Johansson
Valter Johansson.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carl Carlson samt ledamöterna
Tor Beckman, Viktor Bertell, Hugo Carlsson, Gunnar Holmberg, Carl
Holmqvist, Albin Johansson, August Nordlund, Gösta Nordman och
Wilhelm Wilén.